

A la recerca del caçador

Pel febrer s'acaba la temporada de caça. Durant tres mesos, prop de 200.000 caçadors han recorregut els boscos i muntanyes dels Països Catalans caçant, davant la incomprensió dels ecologistes, que denuncien que molts caçadors vulneren la legalitat.

L'activitat de la caça ha anat lligada a l'home des de temps immemorials. Com a defensa davant de les feres i com a mitjà per obtenir aliment. Satisfetes les primeres necessitats mercès a l'agricultura i a la ramaderia, la caça es va convertir en una mena d'esport. El van practicar egipcis, assiris, perses, grecs i romans, fins que a l'edat mitjana els nobles la van incorporar a les seves aficions. Avui dia la caça ha perdut bona part de les connotacions senyorials, però continua essent una mena d'esbarjo per a molta gent, mentre que són comptats els que encara tenen en la caça un mitjà de subsistència.

De caça n'hi de diversos tipus, en funció de l'animal, de la manera d'aixecar-lo i d'encaçar la presa.

És a dir, podem parlar de caça de munteria, de tret, amb paranys, de falconeria... Tradicionalment a Catalunya ha predominat la caça del conill i el senglar, mentre que al País Valencià la més peculiar és la caça de l'ànec, a Mallorca la de la perdiu i a la Catalunya Nord la de l'isard.

Plans cinegètics. Per garantir el correcte desenvolupament de la caça i assegurar la conservació de les espècies, les societats de caçadors elaboren plans cinegètics. Cada quatre anys, aquests plans especifiquen el nombre de captures, les espècies que hi ha al seu territori, les característiques del medi i els animals que repoblaran. Un cop els han enllestit, els plans són estudiats pel Departament d'Agricul-

tura, Ramaderia i Pesca, que és qui els hi dona el vist-i-plau. Tot i que no representen tots els caçadors, les societats són una part molt important del pastís. De fet, només a Catalunya es calcula que hi ha 800 societats de caçadors federades, que representen 67.000 caçadors. La resta, fins a 101.000 no estan federats. Els integrants d'aquestes societats no solament s'encarreguen de cuidar el bosc, vigilant que, per exemple, no hi hagi incendis, sinó que també vetllen per la fauna. Com a mínim, això és el que asseguren quan diuen que cada any deixen anar uns 800 tords, 30 senglars, 200 conills, 500 tudons o 200 perdus. I això és el que més molesta les organitzacions ecologistes: que els caçadors deixin anar les peces per després

caçar-les. Emperò, Andreu Pujol, portaveu de la Federació Catalana de Caça no ho veu així: "Si no existís el caçador, aquestes espècies proliferarien en excés i crearien problemes, perquè, per exemple, els senglars envairien els conreus i els boscos i arribarien a ser perillosos per a les persones, i, pel que fa a la perdiu, quan n'hi ha moltes s'escampen les epidèmies. Si no existissin els caçadors s'haurien d'inventar." Amb aquest argument, Andreu Pujol creu que la figura del caçador exerceix l'equilibri perfecte: "Durant nou mesos, encara que no cacem, vigilem que tot vagi bé. Si no hi ha aigua o menjar per a les perdius els hi poses. Si el conill està malalt, el vacunes. Si hi ha massa guineus, les controlo perquè no es mengin els ous de les perdius. I després, durant dos o tres mesos, el caçador recull la collita. I se n'ha de recollir la justa."

El caçador no pot anar a caçar al primer lloc que li passi pel cap. Hi ha unes àrees de caça, que només a Catalunya sumen un total de 2.482.189 hectàrees, repartides en 1.403 vedats. En aquests espais, els caçadors poden caçar amb total llibertat, sense que ningú els molesti. N'hi ha alguns, com els vedats de Sant Ramon o el de Font Caldetes, per exemple, que són autèntics paradisos per als caçadors. Es poden fer reserves per dia i persona, disposen de servei de bar, de cartutxeria o d'escopetes de recanvi. Així, per exemple, el díptic informatiu del vedat de Sant Ramon explica que es "mantindrà constantment una població de perdiu per hectàrea, s'hi deixaran anar els exemplars més joves a l'estiu perquè s'adaptin al medi i s'aniran reponent segons l'informe de peces batudes. D'aquesta manera ens assegurem una futura generació del camp." També s'especifica que "cada grup, de sis a vuit persones, disposarà del vedat en exclusiva un dia la setmana. Aquest dia ells seran els únics amos del vedat i podran caçar lliurement segons el reglament intern". Per gaudir d'aquestes zones, els caçadors han d'abonar una quantitat que pot anar de les 25.000 ptes. per un dia,

L'opinió dels ecologistes

Tot i els lligams que sempre han unit l'home amb la caça, els ecologistes no acaben d'entendre aquesta pràctica. Per exemple, Carme Méndez, portaveu de l'Associació per la Defensa dels Drets dels Animals, és molt pessimista i diu que aquesta activitat s'ha convertit en una indústria i que cada vegada es fa més mal als animals: "La natura cada cop és menys dels animals, que estan indefensos. L'administració tan sols considera la caça com una activitat d'economia productiva. És a dir, els animals han de criar per produir i donar riquesa. Tot això està produint una decadència de selecció genètica."

Malgrat que els caçadors es preocupen per la conservació de la fauna, la portaveu de l'Associació per la Defensa dels Drets dels Animals critica aquesta actitud, perquè, segons diu, només va encaminada a garantir la posterior cacera. Però, el que més molesta aquesta dona és que els caçadors diguin que gràcies a ells existeixen, per exemple, els conills: "És al contrari. Ells diuen que són les persones més ecologistes. Nosaltres opinem que no. Però els caçadors pressionen molt l'administració. Tenen les portes molt més obertes que nosaltres i els donen llicències d'una forma desmesurada."

Mantenir aquesta opinió no vol dir ser intransigent. Carme Méndez entén la cacera dins una comunitat rural, que necessiti dels animals per menjar, però quan sent parlar de la caça com una ac-

tivitat esportiva es posa les mans al cap. "No entenem que surtin grups de caçadors a matar els animals. Per nosaltres el concepte de caça com a diversió és molt estrany." A més, Carme es lamenta de l'actitud d'alguns caçadors que abandonen els gossos a muntanya, i que, per assegurar-se una bona cacera, eliminen la competència natural, com ara la guineu; que deixen animals malferits atrapats en una trampa, que no respecten les finques privades, que no saben compartir la muntanya amb les altres persones i que maten espècies protegides.

Segons diu, aquestes situacions es donen amb una certa regularitat. Són freqüents els casos de gossos que queden atrapats en els ceps o que són malferits pels trets d'un caçador, i també les queixes dels veïns d'un poble que van haver d'anar a la muntanya a treure totes les trampes que havien col·locat els caçadors perquè no podien caminar segurs pel bosc. **C. P.**

a les 250.000 ptes. per temporada. A aquestes xifres s'hi han d'afegir els diners que costa tenir els papers en regla. Primer s'ha de pagar la llicència a la Generalitat, 2.500 ptes., la quota anual a la societat de caçadors, 6.000 ptes., i l'assegurança, que puja al voltant de les 2.000 ptes.

Zones i mètodes de caça. Amb els papers en regla, els caçadors ja poden anar a muntanya a cercar la peça somiada, tot i que sempre hi ha uns emplaçaments més bons que d'altres. En aquest sentit, el portaveu de la Federació Catalana

de Caça destaca algunes comarques en funció de les espècies: "Una zona privilegiada de cacera és la Segarra. Bàsicament hi ha perdiu, encara que també n'hi ha a altres zones com ara la Noguera, la Conca de Tremp, la Conca de Barberà o a d'altres comarques de Catalunya. De senglar n'hi ha a les muntanyes de Poblet, als Ports de Tortosa i Besseit, a l'Empordà, la Selva i la Garrotxa. A la Catalunya Nord tenen molt d'isard, mufló, perdiu i cérvol; i d'ànec n'hi ha a València, on també es pot trobar perdiu i conill cap a l'interior i alguna cabra salvatge a les munta-

nyes pre-litorals. Mentre les planúries interiors de Lleida i Tarragona són molt llebreres." Amb independència de la comarca, sempre hi ha unes espècies que són més populars que altres. Així, si a la caça major ho són l'isard, el senglar, la cabra salvatge o el cabirol; el podi de la caça menor estaria ocupat pel conill, la perdiu i la llebre.

Tot i que quan es parla de caça la primera imatge que ve al cap és la d'una persona amb una escopeta, el fet és que hi ha molts mètodes, alguns dels quals són força singulars. Sí que és veritat que el conill, la llebre o la perdiu es cacen

fletxes s'obre com un ventall per derribar l'ocell quan vola, quan es parla de caça major amb arc, les fletxes tenen quatre ganivetes a la punta, ja sigui per batre el senglar o la cabra salvatge.

Una prova de l'arrelament de la caça en els costums humans és que cada poble té el seu estil, tal com passa amb Mallorca. Així, a les illes hi dos mètodes tradicionals, el de la perdiu amb reclam i el de la cacera amb gos mallorquí o caivissenc. L'Andreu Pujol explica amb detall aquesta darrera variant mallorquina, sens dubte la més curiosa: "Aquest gos és una raça molt antiga, ja ve de l'època dels

ARXIU / TONI CARBONELL

La caça amb falcó conserva encara l'aire senyorial que tenia aquesta activitat en l'edat mitjana. Amb aquesta modalitat, es poden capturar conills, perdius o tudons.

amb escopeta i gos, i que el senglar s'abat amb bala. Però també hi ha altres mètodes molts més romàntics i no tan sanguinaris. Un dels mètodes que encara conserva una mica de l'aire senyorial que va caracteritzar la pràctica de la caça a l'edat mitjana és la falconeria. Amb el falcó, i de vegades també amb l'astor, es pot caçar el conill, la perdiu o els tudons. En el cas de l'astor, el caçador va per la muntanya amb el gos i l'ocell al puny. El gos aixeca la peça, ja sigui un conill o una llebre, i l'astor surt a atrapar-la. Una altra modalitat amb accent noble és la caça amb arc, molt més difícil que no pas amb escopeta o rifle. I, com en aquests dos darrers casos, també es diferencia entre caça major o menor. Si en aquesta última la punta de les

CAÇADORS FEDERATS ALS PP CC	
CATALUNYA	▶ 67.000
PAIS VALENCIA	▶ 66.000
ILLES	▶ 5.439
CATALUNYA NORD	▶ 9.893

faraons, caça sol i porta la peça a l'amo. Els grups de gossos assetgen els conills. Quan els tenen acorralats, fan salts al seu voltant per espantar-los. Llavors, els conills surten de la mata i els altres gossos els agafen. En aquest cas els caçadors no necessiten escopeta."

Polèmica barraca. Però, de tant en tant la tradició topa amb la llei i amb els límits territorials. És el cas de la cacera amb barraques o parany, que té més de 500 anys

d'història. Tot i que es un sistema típic del País Valencià, les comarques meridional del Principat també hi ha força afecció. I aquí està el problema, ja que la caça amb barraca només està permesa al País Valencià, no pas a Catalunya. Aquest estil de caça és certament enginyós, consisteix a instal·lar una barraca dalt d'un arbre, normalment un garrofer, i mentre els caçadors estan dins de la caseta fent de tot –des de xerrar a jugar a cartes–, els ocells –normalment els tords– queden enganxats en tot de branquillons enviscats dissimulats entre el brancatge de l'arbre. Ara com ara, això només ho poden fer els caçadors valencians, restricció que el portaveu de la Federació Catalana de Caça accepta amb resignació. Ell opina que cada any surt una llei de vedes que intenta unir els interessos del col·lectiu. "Si la llei de vedes diu que no es pot caçar amb barraques, no s'hi pot caçar fins que no surti una altra llei que canviï la situació. Igualment també hi ha hagut uns anys que no ens han deixat caçar la perdiu xerra o el gaig, que és un ocell molt depredador. Val a dir que si hi ha 300 espècies d'ocells, només se'n cacen 30 o 40." Per acontentar totes les parts, es tenen en compte les opinions dels caçadors i dels grups ecologistes, i després, en funció de les demandes i interessos de cada col·lectiu i de l'interès de l'administració, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca decideix què autoritza i què prohibeix.

Denúncies. Entre els caçadors, com en tot col·lectiu, sempre hi ha qui no respecta les normatives. A la Pobla de Lillet (Berguedà), el passat mes de novembre agents forestals de Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat van denunciar un pagès per matar un cérvol amb llaç, mètode que actualment està prohibit a la Unió Europea. Andreu Pujol es defensa de la mala imatge que poden donar accions com aquesta dient que el "90% dels caçadors es comporta civilitzadament. N'hi ha un 2% que no actua com cal. Dintre de les socie-

tats de caçadors ja procurem explicar-los quines són les espècies protegides i les normes de seguretat. Els caçadors cada vegada coneixen millor les normes ètiques, però en qualsevol entitat hi ha les típiques persones radicals que no es comporten com cal.”

No captent-se tal com mana el manual del bon caçador pot tenir conseqüències greus. Així, si un caçador reincideix en la seva conducta incorrecta, la societat de caçadors a la qual pertany el dona de baixa i si els agents forestals l'afafen cometent una infracció li poden posar una forta sanció o bé li poden treure la llicència per dos, tres o cinc anys. Així, el pagès denunciat pels agents del DARP no només haurà d'abonar una forta sanció econòmica, sinó que a més a més haurà de fer efectiu el valor de la peça, un cervol taxat en unes 300.000 pessetes. Però, per exemple, matar una àliga pot costar un milió de pessetes de multa.

Segons la Federació Catalana de Caça, no tenen constància de gaire denúncies, i les que hi ha se centren principalment en l'excessiva proximitat dels caçadors a les zones habitades. L'Andreu Pujol especifica que “encara que un caçador tiri a la distància de seguretat que marca la llei, el soroll de tret espanta”.

Hores baixes. Tot i que no hi hagi gaires denúncies, el fet és que hi ha una part important de la població no acaba d'entendre la satisfacció del caçador. Els caçadors es defensen dient que la caça és una barreja d'esport i activitat de lleure, perquè permet el contacte directe amb la natura i obliga a fer llargues passejades. És més, es queixen de les traves de l'administració, a la qual culpen que cada cop hi hagi menys caçadors. En concret, blasmen els exàmens que han de passar els caçadors més grans. “A partir dels 70 anys han de passar revisions cada any, i per un senyor que viu en un poble o en un mas a muntanya és molt pesat haver de revisar la llicència mèdica i la de caça. A més, cal tenir en compte els diners que això li representa. Per això hi ha molts caçadors que

quan arriben als 60 anys donen l'escopeta a la Guàrdia Civil. Aquesta norma treu les ganes a molta gent de continuar caçant i en la Federació hi estem lluitant”, diu el portaveu de la Federació Catalana de Caça.

Qui millor pot dir si la caça passa per un bon moment són les botigues especialitzades. L'encarregat de Pere Esports, a Barcelona, no posa gaire bona cara quan li ho pregunten. Mentre mira amb delit els diferents models d'escopeta que té al seu establiment, Miquel Peres denuncia els problemes que posa l'administració per donar els permisos: “Per lliurar el permís d'armes l'administració triga gairebé un mes i això no pot ser. Com que hi ha menys caça, cada cop es tiren menys trets. A més, l'agricultura ha crescut i ens ha fotut. Quan l'agricultura va bé, la caça va malament. Sembla que la gent que va a caçar s'hagi d'amagar i estem fent un esport com un altre”. Però els problemes no s'acaben aquí. De cara a l'any que ve està previst que arribi a Catalunya l'examen de caça que ja funciona en altres llocs de l'estat. Llavors els caçadors hauran de passar una petita prova, a l'estil de la del carnet de conduir, que avaluarà si són aptes per sortir a caçar.

Sembla que s'hagin topat amb el caçador negre de Fontainebleau: el Grand Veneur, que sempre anava acompanyat d'una canilla de gossos. Segons explica la llegenda, el Gran Veneur tenia per costum aparèixer als monarques més influents del seu temps. L'any 1698 aquest intrigant caçador va sortir al pas de Lluís XIV, qui després, amb el cor encogit, descrivia així la trobada: “Era un personatge d'aspecte sobrenatural que va aparèixer davant meu i del meu cavall, que es va encabritar, i em va dirigir algunes paraules.” Però, el més curiós és que cent anys abans el Grand Veneur va sorprendre Enric IV, a qui va aconsellar sàviament: “Aneu amb compte”, i seguidament va desaparèixer entre la frondosa vegetació del bosc.

Celes Piedrabuena

L'equip del caçador

Obtinguda la llicència d'armes, la llicència de caça i l'assegurança, ja es pot sortir a caçar. Només falta equipar-se correctament, en funció del tipus de caça que es vulgui practicar:

1. Caça major

- Rifle: de 50.000 a 150.000 pessetes, de segona mà; de 100.000 a 500.000, de primera mà.
- Lent més les muntures per a les cabres salvatges, els isards o els cabirols: entre 100.000 i 300.000 ptes.
- Prismàtics: 20.000 ptes.

2. Caça menor

- Escopeta: 50.000 ptes. en endavant de primera mà; de 10.000 a 100.000 de segona mà.
- Funda de l'escopeta: 2.000 ptes.
- Armillla de caça: 5.000 ptes.
- Pantaló de caça: 5.000 ptes.
- Botes de caça: 10.000 ptes.
- Caixa de cartutxos de 25 unitats: 1.000 ptes.
- Gorra: 500 ptes.
- Ulleres de protecció de tir: 1.000 ptes.
- Baqueta: 3.000 ptes.
- Morral: 6.000 ptes.

3. Caça amb arc

- Arc equipat amb l'alça i les fletxes: de 40.000 a 150.000 ptes.
- Funda: 10.000 ptes.
- Parapet per practicar: 8.000 ptes.
- Fletxes de caça amb punta: 2.000 ptes.

ARXIU / AMADEU CORTÉS

La caça amb arc és molt més difícil que no pas amb escopeta o rifle. Les fletxes utilitzades són diferents depenent de si és caça major o menor.